

УДК 635.64:631.527 (477.72)

Косенко Н. П., кандидат с.-г. наук, с. н. с.

Бондаренко К. О., кандидат с.-г. наук

Інститут зрошуваного землеробства НААН України

E-mail: ndz.kosenko@gmail.com

НОВИЙ ВИСОКОПРОДУКТИВНИЙ СОРТ ТОМАТА ПРОМИСЛОВОГО ТИПУ

Томат є надзвичайно популярною овочевою культурою, в Україні щороку під її посіви відводять найбільші площі серед овочевих – 70–74,2 тис. га, а валовий збір становив 2,0–2,23 млн т. Понад 2/3 об'єму виробництва томатів припадає на зону Степу, Херсонщина є лідером в цій галузі. На даний час іноземні сорти і гібриди заповнили український ринок насіння овочевих рослин. Вітчизняних сортів і гібридів, що повною мірою задовольняли б потреби виробників, є ще недостатня кількість. Тому створення нових сортів томата з високими адаптивними і продуктивними потенціалами, якістю плодів, придатних до комбайнового збирання, є актуальним.

За результатами багаторічної селекційної роботи в Інституті зрошуваного землеробства НААН створено новий сорт томата промислового типу – 'Ювілейний'. Сорт створено методом гібридизації сортів 'Rio Fuego' / 'Наддніпрянський 1', з наступним індивідуальним добором. Сорт за строком дозрівання характеризується як середньостиглий, вегетаційний період від масових сходів до початку дозрівання складає 112–114 діб. Рослина за типом розвитку – детермінантна, висотою 65–70 см. Листок – середній за розміром, двічіперистий, помірного зеленого забарвлення. Пухирчатість та глянуватість листової пластини – помірна. Суцвіття – просте (в основному 1 гілка). Фасціація першої квітки суцвіття – відсутня. Квітконіжка – без відокрем-

люючого шару. Плоди мають оберненояйцеподібну форму (індекс плода – 1,3), кількість камер – 2–3, розташування камер – правильне. Плоди за досягання насичено червоного забарвлення, без зеленого плеча у плодоніжки, гладенькі, щільні, м'ясисті, масою 100–120 г. Плоди зберігають свої товарні якості на рослині впродовж 25 діб після масового досягання. Сорт характеризується зусиллям на відрив плода від плодоніжки $1,8 \pm 0,09$ кг та міцністю шкірки на проколлювання $23 \pm 5,0$ г/мм² і відповідає вимогам, що пред'являються до сортів, придатних для механізованого (комбайнового) збирання плодів. Лежкість і транспортабельність плодів – добрі. Показники якості плодів: уміст розчинної сухої речовини – 5,8–6,0%, загального цукру – 3,3–3,6%, аскорбінової кислоти – 21,6–22,8 мг/100 г, кислотність соку – 0,46–0,48%, рН соку – 4,15. Загальна врожайність – 78–100 т/га, за товарності плодів 90–94%. Сорт є відносно стійким до основних хвороб. Сорт 'Ювілейний' має універсальне використання: для споживання у свіжому вигляді, для цілющого консервування та переробки на томатопродукти (томат-паста, кетчуп, соус), соління, заморожування, в'ялення, сушіння. Сорт 'Ювілейний' був занесений до Державного реєстру сортів рослин України у 2020 р. (Свідоцтво № 200375, від 24.02.2020) та рекомендується для вирощування у відкритому ґрунті в зонах Степу та Лісостепу України.

УДК 635:31. (477.72)

Косенко Н. П., кандидат с.-г. наук, с. н. с.

Бондаренко К. О., кандидат с.-г. наук

Інститут зрошуваного землеробства НААН України

E-mail: ndz.kosenko@gmail.com

ПРОДУКТИВНІСТЬ РОСЛИН АСПАРАГУСУ ЗА КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ

Спаржа, холодок лікарський або аспарагус (*Asparagus officinalis* L.) – одна з найбільш стародавніх багаторічних трав'янистих рослин родини Спаржевих або Холодкові (*Asparagaceae*).

В Україні вирощують сертифіковані гібриди різних груп стиглості: голландської, німецької, американської селекції. Ефективність вирощування ранньої продукції, значною мірою, залежить від скоростиглості та врожайності сорту або гібриду.

Дослідження проводили у 2018–2020 рр. на дослідному полі Інституту зрошуваного землеробства НААН. Дослідження проводили за такою схемою: фактор А – гібрид аспарагусу: 1) 'Grolim' F₁; 2) 'Gijnlim' F₁; 3) 'Baklim' F₁. Фактор В – внесення добрив: 1) без внесення (контроль);

2) внесення біодобрива Біопроферм. Повторність досліду чотириразова, загальна площа ділянки – 14 м², облікова – 10 м². Однорічні саджанці були висаджені 20 листопада 2018 р. Схема висаджування широкорядна, з шириною міжряддя 2,2 м, відстань між рослинами у рядку 20 см. Проливи призначалися за рівня передполивної вологості ґрунту 70–75% за допомогою системи краплинного зрошення.

Дослідженнями встановлено, що навесні 2019 року відсоток перезимівлі рослин гібриду 'Grolim' F₁ становив 96,6%, 'Gijnlim' F₁ – 93,9%, 'Baklim' F₁ – 91,4%. У перший рік врожай пагонів не збирали. Рослини аспарагусу сформували 5–8 пагонів. Впродовж літа відбувалось інтенсивне наростання вегетативної маси, висота рос-